

Werkblad: Wet van de moeite

Participeren is vragen om moeilijkheden

Elk traject of proces plaatst de participatieprofessional voor unieke, onverwachte en lastige situaties. Vanaf dag één is dit geen gemakkelijk pad. Elk pad zit vol met tegenstrijdigheden, paradoxen en dilemma's.

De keuze om "gewoon" een taak uit te voeren of de afgesproken rol te spelen lijkt comfortabel, maar blijkt vaak onmogelijk. Comfort is strijdig met de wet van de moeite.

Complexiteit, meerduidigheid, paradoxaliteit, onvoorspelbaarheid. Participatietrajecten zitten er vol mee. Deze doen een beroep op onder meer creativiteit, leiderschap, doorzettingsvermogen en integriteit.

Participatie is zo gewoon als zuurstof en tegelijk zo gevaarlijk als springstof: Onmisbaar, maar ook ontvlambaar. Pasklare oplossingen zijn niet verkrijgbaar. Participatie is nooit een abc'tje. Voor participatie bestaat geen vast recept.

De wet van de moeite doorgronden

Wil je aan de slag met deze wet? Download dan het werkblad dat bij deze wet hoort, op de website van het kennisknooppunt participatie. De volgende vragen helpen je alvast op weg:

- Toepassingsvraag:** Wat zijn de meest praktische problemen bij participatie, en voor wie?
- Reflectievraag:** Wat is de aard van de moeite, waarmee je te maken krijgt als participatieadviseur of beslisser?
- Onderzoeksvraag:** Wat lost participatie (wel/niet) op, en onder welke omstandigheden geldt dit?

Theorieën en literatuur

Probeer je de wet van de Moeite te doorgronden? Door deze vragen te doorgronden, kom je een heel eind. De volgende theorieën kun je gebruiken: Theory U, Chaostheorie, Systeemtheorie en complexiteitstheorie.

Deze boeken helpen je hierbij:

Algemene literatuur

(illustreerend voor de wet van de moeite)

Dat had niet zo gemoeten (Roel Bekker)
Het volk in de grot (René ten Bos)
'Een beetje integer bestaat niet'
(H. Dragt & L.A. Spaans)
De vijfde discipline (Peter M. Senge)
Wij zijn de politiek – Het denken van Daan Roovers
(Daan Roovers, Marc van Dijk)

Specifieke literatuur

(meer lezen over achterliggende theorieën)

Presence (Peter Senge & Otto Scharmer)
Theory U (Otto Scharmer)
Punching Clouds (Lasse Gerrits)
Chaos (James Gleick)
Thinking in systems (Donella Meadows)

In de wetenschap is elke waarheid een hypothese tot het tegendeel is bewezen. Zo is ook in de participatiekunde elke wet een voorlopig idee dat vatbaar blijft voor discussie.